

STELLA CLE-
RICORVM, CLE-
RICIS SEV PRESBY-

*TERIS PERVTILIS AC NE-
cessaria: multo quam ante-
hac emendatior.*

HIC ALMA SA-

BARCINONE,
Apud Claudium Bornat.

1559.

STELLA CLE-
RICORVM, CLE-
RICIS SEV PRESBY-

TERIS PERVTILIS AC NE-
cessaria: multo quam ante-
hac emendatior.

HIC ALMA SA-

LXX TERRIS

LXXIS IMAGO.

RED DIT

BARCINONE,
Apud Claudium Bornat.

1559.

STELLA CLE.
RICORVM, CLE.
RICIS SEV PRESBY.

TERIS PERPETUUM AC NE
cellarizantibus quam ante
hac emendatur.

MC MCM LXX

WILLIAM LINDLEY

WILLIAM LINDLEY

WILLIAM LINDLEY

BARCINONE
Apud Claudium Botnar.

1777.

Tractatus qui Stella Clericorum inscribitur foeliciter incipit.

QUASI Stella maturina in medio nebulæ
idest peccatorum. Proprietates huius Stelle
maturine possunt referri ad quemlibet doc
torem fidei idest sacerdotē. Et continetur
in his versibus.

Lucis splendorem fert secum, fert quoq;
rorem.

Ingens dat lætū, vigilansq; decens preit ipsum.

Solem, defectum lunæ comitans, hyemisq;

Tempore luceſcit, cedens ætate quieſcit.

Gloſa. Lucis splendorem fert ſecum vt ibi. Vos eſtis lux mū
di. Fert quoq; rorem ſcilicet in prædicatione vt ibi. Tene
broſa aqua in nubibus aeris. Ingens eſt vt ibi, Ecce Sacer
dos magnus. Dat lætū. i. facit lætū audientem prædica
tionem, qui eſt in tenebris ignorantie. Vigilansq; dicitur,
vt ibi. Beatus ſeruus quem cum venerit Dominus inuenerit
vigilantem. Decensq; dicitur, ſcilicet per bonam formam
& honeſtam conuerſationem. Preit ipſum Solem. i. Chri
ſtum qui eſt verus Sol iuſtitie. Sicut miles Dominum ſuum
præcedit inimicos occidendo ſuo gladio acuto, ſic mortui
mundo uiuant Chriſto. Defectum lunæ comittas idest ſanctę
Eccleſie per compaſſionem. Vnde quis infirmatur, & ego
non infirmor. Hyemisq; tempore luceſcit. i. in tempore tri
bulationis apparet in calore fidei. Cedens ætate quieſcit, ſci
licet in urente a ſeruore luxurie, & a cæteris vitijs. Vnde
quis potuit transgredi & non eſt transgreſſus? Salomon, Me
mento creaturis tui. &c. Apoſtolus, Diuiſiones miniſtran
tium ſunt in Eccleſia Dei, ſcilicet actiui contemplatiui &
prælati. Vnusquisq; in ſua uocatione & in ſuo ordine vel
miniſterio uel officio intendat vt virtuoſe & fideliter in vi
nea opereſur. Vnde Chryſoſt. Multi ſunt Prælati ſiue Sacer
dotes nomine, ſed pauci ſunt dignitate, vnde Apoſtolus, Me
lius eſt eſſe paucos & utiles, quam multos & inutiles. Lucas,

Melissis quidem multa, operari vero pauci, scilicet fideles & ueri. Hieronymus, Si Charitas facit pretium in rebus honestis nil carius Deo & hominibus habetibus rationem, bono & utili pastore. Ioannes. Pastor bonus animam suam ponit pro ouibus. Vnde iter dicitur est Petro, Petre amas me. **Glosa.** Amas me plus quam tuos cognatos & amicos, plus quam res tuas temporales, plus quam te ipsum. Pasce oues meas. Vnde in Euangelio, Qui amat animam suam plus quam me, non est me dignus. Apostolus, Erunt homines se ipsos amantes. Illi dicuntur se ipsos amare, qui suum honorem & commodum plus diligunt quam honorem Dei. Augustinus in libro de doctrina christiana, Illi uere Deum diligunt qui nihil aliud quam ut nomen Dei glorificetur exercent. Vnde iam pauci volunt sustinere propter Christum pauperitatem, contemptum, dolorem. Sed capiunt diuitias, honores, & suauitates huius mundi. Tales enim non suscipiunt curam animarum, uel plancturas propter onus, uel propter iugum Domini, sed propter honorem. Cura enim animarum non debetur honori sed oneri.

Multiplex est enim questio quomodo Sacerdos uel pastor curam suam intrauerit, uel quomodo in ea uixerit, uel qualiter eam reuerit, uel patrimonio cui cefixi expenderit, uel propter quem finem eam suscepit, uel ut pascat gregem sibi commissum uerbo & bono exēplo uel ut pascatur a grege, unde hoc nomen pastor deriuatur ab hoc uerbo pascō pascis, & non a pascor pasceris, unde illud Hieronymus, Pastores pascebāt & se, & gregem mei non pascebant.

In ultima enim ratione reddēda dicit Ioseph, id est Christus, qui est uerus Ioseph fratribus suis pastoribus Ecclesiarum. Amen dico uobis non uidebitis faciem meam donec adduxeritis fratrem uestrum minimum.

Glosa qui minimum requirit, non obliuiscitur maiorem unde illud, Sanguinem eius, i. animam eius de manu tua requiram. Greg. Tot mortibus digni sunt negligentes pastores, quot negligunt animas. Vnde videat quisq; Pastor uel

Sacerdos quomodo curam suam intrat, vel quomodo eam regat, vel qualiter in ea viuat, vel propter quem finem eam susceperit, vel quomodo patrimonium crucifixi vt dictum est expendat, ne a Domino ei obijciatur in reddendo rationem ironice. Amice scilicet temporalium rerum & non animarum quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem. i. charitatem? quia non propter charitatem, idest Deum qui est vera charitas curam tuam intrasti vt gregem tibi commissum pasceres verbo & bono exēplo, sed vt pascereris ab eo idest vt negligens & ociosus & uiuens luxuriose & obmutescenti dicat Dominus. Ligatis manibus ne possit se defendere, & pedibus ne possit fugere proijcite eum in tenebras exteriores idest continuo perpetue vrentes, quia plus dilexit lucrū temporale quā animarū pro quibus filius Dei mortē sustinuit, & quia hæc vixit delitiose & totus suspirat in peccatis, totus suspiret æternaliter in poenis quātū gloriatus est in delictis vitæ huius, tantum locum date ei in tormentis, & facite eū morē in inferno & ardeatur vt oleum in flamma. Vnde Esa. Apportarite faciam sicut gallum gallinaceum, qui portatur de foro pedibus sursum creditis & dimisso capite, & decoquitur in olla, sic tu decoqueris in olla gehennali varijs cruciatibus ut poena correspondeat culpæ qui non generasti & cum alijs maior reputatus sicut gallus gallinaceus non cantasti maior alijs.

Cum beneficium porrigatur valde gaudet, sed non querit primo quis sanctorum sit patronus in Ecclesia sed quantum valeat in temporalibus. Vnde iam pauci curant quomodo curam suam suscipiunt, intrant, aut qualiter eam regant vel in ea viuant secundum Deum nec Symoniam abhorrent, sed heu iam in pluribus dominatur. Grego. Si quis intentione gradus ecclesiasticos vel beneficia querit vt inde habeat vitæ necessaria, hoc peruerso ordine vult celestia mercari. Lōge enim melius esset medicare vel arare vnde uiueret, vnde Iob. Qui non intrat in ouile per ostiū idest Christum sed ascendit aliunde, ille fur est & latro furando sibi virtutes, ab alijs latro est occidendo, alias fur non

nisi ut fureretur, mactet, & perdat, fureretur virtutes, mactet corpus, & perdat animam in gehennam ignis.

Quilibet Pastor & Sacerdos in se tenetur habere tria. scilicet scientiam, eloquentiam, & bonam vitam. Scientiam debet habere diuinorum librorum ac eorum intelligentiam in quibus Deū cognoscat se & alios. vnde Ber. Multi multa sciunt, seipsos autem nesciunt. Qui seipsum nō cognoscit nihil scit. Hæc est enim probatissima scientia inter Philosophos seculares, dicit enim cognosce teipsū quoniam Augustinus in libro de sancta Trinitate Dei præferre scientiæ cœlestium terrestrium & infernorum propriam cognoscere infirmitatem, vnde & Ber. Domine da mihi scire te, cognoscere me, diligere te. Eloquentiam debet habere discretam, ut ea quæ scit & intelligit alijs prædicet, ne abscondat pecuniam domini sui idest non sit canis mutus in domo idest in Ecclesia, vnde Esa. Clama me ne cesses & annūtia populo meos scelera eorum. Tullius Melius est qui copiose & prudenter, quam aliquid sine eloquentia acuratissime excogitare. Item eloquentia est scientia recte proferendi excogitatione cum ornatu verborum & pondere sententiarum. Ideo efficacius est audire quam audiri, vnde Grego. in scientia Sacerdotis nec est venia nec excusatio. Dani. alibi. Ezechi. Qui autem docti fuerunt fulgebunt quasi splendor firmamenti idest solis, & quo ad iustitiam erudiunt multos quasi Stellæ in perpetuas eternitates, vnde Apostolus, Duplici honore honorandi sunt Sacerdotes, primo propter officij dignitatem, secundo propter doctrinam, præcipue illi qui fideliter laborant in Euangelio, quia ordo fidelium prælatorum est præcipuus. Vitam bonam tenetur habere Sacerdos, ut quæ ore prædicat opere compleat. Actu. j. Cepit Iesus facere & docere. Hierony. Quid enim aliud est bene loqui, aut prædicare & peruerse viuere, quam proprio ore seipsum condemnare. Origenes. Qui alium non instruit seipsum docere non potest. Gregorius. Non in verborum splendore prædicator gloriatur, sed in opere virtutum. Hierony. Doctor est lapsis manum porrigere adiutricem, &

errantibus ostendere iter veritatis. Grego. Bonus doctor est qui humiliter seruat disciplinā, & per disciplinam nō incurrit superbiam. Chryso. Vis bonus appa rere circa vitam tuam esto austerus, circa aliorum peccata esto benignus. Audiant homines parua mandantem & grauiam facientem. Grego. Cuius vita despicitur. &c.

Quius enim Pastor siue Sacerdos sit, sedulus in cura sibi commissā bene fidelis, prædicator, vt præcursor Domini, vt pararet Domino plebem perfectam in cathedra, vt pius & discretus iudex in confessione mediator inter Deum & peccatorem, unde Chryso. Non erramus modicum poenitentiam iniungentes. Nonne melius est propter misericordiam reddere rationem quam propter crudelitatem. Nam ibi paterfamilias est, largus dispensator eius, non debet esse tenax, sed Deus est benignus, vt quid Sacerdos, austerus.

Sic etiam Sacerdos, vel Pastor pius in afflictorum compassione, & hospitalitate, & in eleemosynarū pro posse largitione duplici. sc. corporali & spiritali. Spirituālis continetur in hoc versu.

Corrigo, parco, precor, doceo, fero, consulo, solor.

Corrigo errantem, parco inimicis, precor pro inimicis, doceo incipientes, fero sustinentes, consulo pusillanimes, solor tribularos. Corporalis continetur in hoc versu.

Colligo, potō, cibo, redimo, tego, visito, condo.

Sunt etiā septē species eleemosynę. Prima est quā homo sibi ipsi dat, vnde Salomon. Miserere animæ tuæ placens Deo. Idem. Qui sibi nequam, cui bonus. Secunda eleemosyna ponitur supra pedes Domini: quam dat ostiatim mendicantibus, & peregrinis, & hospitibus in hospicio colligēdo propter Deum, unde Esa. Frange esurienti panem tuum. Augu. Eleemosyna est vnguentum quo Maria Magdalene vnxit pedes Domini, idest pauperes, qui sunt membra eius, vngēbat. Tertia ponitur in gremium Domini quā datur leprosis, infirmis, & captiuis præcipue inter paganos, vnde Ecce

fix. Abscondite eleemosynam in sinu pauperum. Quarto
 ponitur in manus Domini quam homo dat viduis & orpha-
 nis & illis quod pudet mendicare, & qui magnum defectū
 sustinent propter honorem temporalem, præcipue autem
 quam dat amicis, & cognatis, & indigentibus, vnde illud.
 Et carnem tuam ne despexeris. Cato. ignotum tu tibi noli
 præponere notis. Quinta est quæ ponitur supra cor Domi-
 ni, cum homo dimittit offensas sibi illatas verbis, iniurijs,
 & rebus ablatis. Vnde dimittite & dimittetur vobis. Sexta
 ponitur in os Domini, quādo quis offert ad aram pro posse
 suo de rebus iuste acquisitis vbi offertur sacrosanctū corpus
 Domini pro salute viuorum & mortuorū. Et cum quis dat
 Sacerdotibus eleemosynam cuiuscunq; professionis, vel ad
 ornamentum & decorem domus domini, vnde Apostolus.
 Operemur bonum ad omnes dum tempus habemus, maxi-
 me autem ad domesticos fidei & doctores scilicet Sacerdo-
 tes qui sunt illuminatores fidei. Septima est cum qua Chri-
 stus totus vestitur, quæ datur pro mortuis qui sunt in purga-
 torio, vnde in li. Machab. Sancta ergo & salubris est cogita-
 tio. &c. Sancta est pro compassione, salubris est pro eleemo-
 synarum largitione, vnde Matth. Date eleemosynam & mū-
 derunt vobis omnia. Daniel. Redime eleemosynis peccata
 tua. Ber. Eleemosyna data in vita est lucerna quæ illuminat
 animam, ne cadat in tenebras æternas. Idem. O homo si ie-
 iunas in hoc non differs a diabolo, quia ipse nunquam come-
 dit si silentium tenes, ipse nunquam verbis defluit, in hoc
 solum maxime diabolus superas, si eleemosynis operam
 præstas. Beda. Frustra adoraturus manus suas expandit ad
 Deum, qui eas ad subueniendum pro posse suo pauperi non
 ostendit. Apostolus. Pietas ad omnia valet. Nam si quis lu-
 bricum carnis patitur, vapulabit, sed non peribit. Hierony.
 Non memini me legisse aliquem esse damnatum in hoc se-
 culo qui vitam duxit liberalem. Grego. Nunquam est vacua
 manus a munere aut propter munus vbi est arca cordis re-
 pleta bona voluntate. Augu. Qui dat propter præsentium pu-
 dorem, vnde interpellantis cordis careat, rem & meritum per-
 dit, vnde versus. Da facie lara, sine lætitia faciei. Si tunc. Si

dederis, perdis rem meritumque rei. Apostolus. Halarem dator em diligit Deus. Augu. Eleemosyna est res sancta augens, praesentia & minuens peccata, separans a demonibus, iungens angelis, & est quasi murus inexpugnabilis circa animam. Thobias. Magna fiducia est eleemosyna coram Deo omnibus facientibus eam. Idem. Eleemosyna ab omni peccato liberat, & non sinit animam introire in tenebras aeternas. Salomon. Sicut aquae extinguunt ignem, sic eleemosyna peccatum, eleemosyna enim extinguit ignem peccati, ignem irae Dei, & ignem totius gehennae.

IAm dictum est de eleemosyna duplici, scilicet spirituali & corporali, & de speciebus eius cum auctoritatibus probatis. Nunc dicendum est de suffragiis quibus Sacerdos animabus existētibus in purgatorio tenetur suffragari, quorum eleemosynis usus est et vitur, quibus animabus purgandis in poenis purgatorijs annus pro die statuitur in poenitentia in hac vita neglecta vel non peracta, quae animae sunt tertia pars Ecclesiae expectantes in purgatorio liberationē. Exemplum de filiis Israel per desertum transcurrentibus quadraginta annis, quod quadraginta diebus transissent si contra Deū non peccassent. Triplex enim dicitur Ecclesia, scilicet in hoc mundo militans, in coelo triumphans, in purgatorio expectans, ut praedictum est liberationem, quibus quatuor modis precipue potest subueniri. Versus.

Missa, praeces, dona, ieiunia, quatuor ista.

Absolunt animas quas purgans detinet ignis.

Qui ignis & ceterae poenae purgatorii grauiiores & acerbiores sunt quā omnes poenae martyrum, & omnia genera tormentorum quae in hoc mundo a tyrannis potuerunt excogitari & ad inueniri, quarum animarum numerus omnium viventium multitudinem excedit, vnde Augustinus. Nescit quid petit qui purgatorium petit. O Deus quam dulce erit in hoc seculo satisfacere. Dico quod est grauius in peccato esse quandiu oculus potest claudi vel aperiri quam illa poena quam habuit Laurentius in craticula. Vnde vna lacryma de puro corde plorata plus purgat quam decem anni in pur

gatorio, tamen inter duo mala minus malum est eligendū. Vnde animę clamant, vt lob. Misere mini mei, misere mini mei, saltem vos amici mei: quia manus Domini tetigit me. Duplex enim manus in hoc loco intelligitur, scilicet manus tangentis, idest in purgatorio animas purgans expectantes liberationem, & manus damnantis scilicet in inferno, vnde Machabeorum. Sancta ergo & salubris est cogitatio pro de functis exorare. Sancta per compassionem charorum, salubris per eleemosynę largitionem, & orationem fidelium & præcipue sacerdotum quibus committuntur animę, quia eleemosinę sunt precibus animarum, oratio vestra potus. Ieiunia fidelium magna refectio & conuiuium. Peregrinatio charorum poenarum alienatio & exemptio. Indulgentia vero eis data prodest prout hic meruerunt dum viuerēt. Vnde legitur in cōmendationibus animarum. Deus cui soli competit medicinam præstare post mortem idest indulgentiam, quia ibi animę sunt de foro Ecclesię expectantes liberationem scilicet in purgatorio, quas manus Domini tetigit ut dictum est. Præ omnibus autem remedijs quibus animabus existentibus in purgatorio potest subueniri Missa præcellit. Grego. O quantum & viuificum donū Des quia nunquam diuina celebrantur mysteria quin ibi concurrant duo virtuosa opera, scilicet vnus peccatoris conuersio uel ad minus vnus animę de purgatorio liberatio: vnde caueant hæredes parentū & charorū mortuorum commissarij testamentorum & maxime sacerdotes & ceteri quibus animę committuntur, vel quorum eleemosynis vsi sunt vel vtūtur, ne aliquo modo eis hæc remedia subtrahant, vel differant, quia eorum uiaticum est, quia pro futuro & summo sacrilegio eis reputatur, quia primo mortaliter peccant in Deum, quia eas sanguine suo redemit. Secūdo in sanctos & in omnes angelos de quorum collegio sunt, dum liberantur. Tertio peccāt in omnes animas existētes in purgatorio, quia impediūt earū absolutionē. Quarto peccāt in oēs christianos viuos p quib⁹ animę liberatę a poena orarēt & intercederēt ad Deū, p quib⁹ negligētes tales si nō satisfecerint in præsentī grauiter puniētur & in futuro seculo dānabūtur.

Sequitur vt supra dictum est, vt quiuis Pastor sit sedulus & foeliciter sollicitus pro grege sibi commisso scilicet pro viujs & pro defunctis, & non personarum acceptor quia Christus generaliter vno eodemq; precio. Id est omnes redemit vt mereantur a Domino directe commendari dicente, Euge serue bone, quia super pauca fuisti fidelis supra multa te constituam.

Quo ergo ordine censetur ille qui semper absens est a cura sua, nec præ est vt Pastor, nec regit vt mercenarius. In illo est ideo ordine in quo nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat. Bernar. Miror clericos aliud esse quam quod apparent in vestitu & habitu, aut quantum sunt clerici, gestu & actu neutrum exercent, nec regunt se vt clerici deberent, nec pugnant vt laici. Inordinanter plures ex eis viuunt contra canones, & statuta Ecclesiæ confundentes seipsos & totius clerici honestatem, & quia hic cum omnibus peruersæ viuentes moribus & vita participat, omni poena in futuro punientur, vnde Orige. Vnum quodq; quod est peccatum habet suum dæmonium, & vnum quod que dæmonium habet suum supplicium. Attēdite ergo o vos sacerdotes ad quid vocati estis electi & constituti, vti dictum est & seruite Deo in sanctitate & iustitia, vnde Apostolus: Non enim vocauit nos Dominus in immunditiam, sed in sanctificationem. Vnde idē, Hæc est enim volūtas Dei sanctificatio vestra vt sciat vnusquisque vas suum, scilicet corpus in sanctificatione possidere, quia ambulans in via immaculata id est in castitate mentis & corporis, hic mihi ministrabit in tanti corporis ministerio, & ego Dominus exaudiam eum, vnde Augusti. Quid prodest si castitas seruetur in corpore, & mentis integritas intus polluitur in mente. Cesarius. Virginitas in corpore nihil prodest si charitas a corde discedat & humilitas, nec tam carnis integritas seruetur animus tumore supbiæ corripitur. Ber. Superba castitas non est vera castitas, sed ornatum diaboli prostibulū. Aug. Animaduertite o vos sacerdotes in quā puritate & tremore debetis accedere ad istud sacrificiū quod Christi accessu.

rus sanguine sudauit pre angustia, vbi Christus Sacerdos mirabiliter & ineffabiliter obtulit, vnde dicatis cum Prophetia. In toto corde meo exquisiui te. Cor mundum crea in me Deus. i. restaura, & spiritum rectum innoua in visceribus meis, vt te perfecte diligere, & digne laudare merear.

Quid ergo dicendum est de sacerdotibus manifeste cohabitantibus cum mulieribus, vel adulteris, vel fornicantibus, vel lasciuis, vel proprias oues violentibus, vel ebriosis, vel lasciuis, & secularibus pluribus negotijs & vanitatibus implicatis. Committimus enim conscientijs episcoporum & eorum prelati. Hieron. Alieni erroris non est nostrum reddere rationem, sed prelatorum. Bernardus. Integritatis tue sis diligens explorator, non alieni. Quid ergo de illis iudicandum est qui sponsam Christi violent. Hieronymus. Sicut scelestius est sacrosancam Ecclesiam temerarie destruere quam domum plebei, iam ita scelestius est sponsam Christi violare, quam sponsam proximi. Glosa super Leuiticum. Cum Diabolus super omni peccato gaudet maxime congaudet fornicationi, & maxime in sacerdotibus & religiosiis, qui sunt ministri altaris. Hieronymus. Acerbiora gehenne tormenta sunt quibus fornicatores & adulteri debentur. Idem. Quid tibi cum mulieribus tu Sacerdos qui ad altare Dei familiaris in cuius loco stas? Dic Sacerdos qui eisdem labijs oscularis filium virginis, quibus osculatus es filiam veneris? O Iuda osculo tradis filium hominis. Bernardus. O Sacerdos corpus tuum efficitur quotidie sepulchrum Christi, quomodo ex ore tuo egreditur falsitas, per quod ingreditur tanta veritas? scilicet ipse Christus, quomodo oculi tui aspiciunt vanitatem, qui inspicunt tantam veritatem? Quare manus tue extenduntur ad illicita quae tractant tenentem omnia? quare te ingurgitas ebrietate qui plenus esse deberes Dei bonitate? Augustinus. Si Sacerdos sit vas incontinentiae & libidinis, iuxta filium virginis in altare statuae idolum veneris, & cum ore polluto proferat verba canonis. Os enim eius amaritudine & dolo plenum est, quamuis episcopus ore cum labijs, tamen in faciem ex

puir Saluatoris, & cum præsumit sumere corpus Domini, cum in os eius pollutum leuius esset ei quod projiceret ipsum in lutum. Bernar. Vere sacerdotes qui in carne ambulant, Deo placere non possunt qui placere meretrici cupiunt & præsumunt. Idem. Turpissimum est manus Deo dedicatas & sacro chrismate consecratas pudendis mulierumingere, & post hoc sacrosanctum corpus Dominicum tangere. Canon. Nullus præsumat audire missam a presbytero quem pro certo nouerit habere concubinam. Augustinus in decreta. xl. c. de vita presbyterorum dicit quod plus placet Deo rugitus leonum, siue mugitus bouum, & grunitus porcorum siue suum, quam cantus in choro presbyterorum cantantium luxuriantium. Grego. in decreta. xl. ca. Si quis Presbyter, Diaconus, vel Subdiaconus iacuerit in infamia fornicationis, inhibeo introitum Ecclesiæ donec satisfaciatur de mala fama sua deo, & populo, & si non satisfaciatur, inhibeo vobis ne aliquis vestrum audeat audire officium eius, quia omnes benedictiones eius conuertuntur in maledictiones. Testante Malach. Propheta. Maledicam inquit benedictionibus vestris, quia manus vestre plene sunt sanguine. Ber. O quam temerarium & quam nefarium est pollutis manibus filium virginis: et ore sordido sumere. Quæ mens non rapitur ad excessum? quis oculus non erubescit? quis auditus non terretur? ubi mundi precium projicitur in sterquilinum, i. in os immundi sacerdotis? mirum est quod talis tunc non veretur angelum Dei stare iuxta se, qui seccet eum per medium, & tales bene possunt vocari presbyteri Susanne. August. O tu indigne Sacerdos noli plus me affligere peccando. Plus enim me vulnus peccati tui lædit, quam vulnus lateris mei. Ideo magis delinquent qui iam regnantem in cœlis contemnunt peccando. s. indigne corpus Christi tractantes & sumentes, quam qui crucifixerunt eum ambulantes in terris: non quasi crucifigentes, sed qui mysterium sacramenti indigne cōsecutores & præsumptuosi præceptores, quia illi semel Deum crucifixerunt in terris, indigni quantum in eis est indigne tractantes & sumentes, quotidie crucifixerunt. Ambro. Qui indigne Christum sumit idem est ac si ipsum interficiat Au-

gusti. Melius est spiritualia penitus omittere quam indigne tractare vel tangere. Ideo inter omnia misericordiae Dei opera quae ab initio impensa sunt salutis hominum, nihil mirabilius, nihil excellentius quam pro mundo crucifixus est Dominus. Leo Papa. Magis admiranda est Dei humilitas, quam sua maiestas. Augusti. Minima gutta sanguinis Christi suffecisset ad redemptionem generis humani. Sed ideo maior copia sanguinis data est ut copiosior claresceret Christi affectus nobis diligenter unde Bernar. Patet enim amor Christi nos diligentis in vulnere lateris

Attende ergo o homo quantum pro te datum sit, & maxime tu Sacerdos qui corpus & sanguinem tractas Domini. Timendum vero est quod Dominus tales sacerdotes indignos ut dictum est, non exaudiat, sed magis ad iracundiam prouocant, unde illud. Prouocauerunt eum filij eius & non filiae, sed belial in sordibus idest in peccatis, ideo Dominum non placent sed magis offendunt eum. Nam etiam loca sacra quae tangunt & calcant, quamdiu sunt in peccatis obstinati contrariant. Bernar. Sacerdos sine offensa uiuat qui pro offensis iudicem Deum interpellat, ne offensum potius ad iracundiam prouocet quam compescat. Augu Maius per iudicium Deus in mundo non patitur ab hominibus uiuentibus quam a sacerdotibus carentibus scientia, & bona vita. Ideo plus placet Deo ululatus canum vel luporum quam cantus inimicorum idest Clericorum malorum. Gre. Nihil est quod tantum offendat Ecclesiam Dei, quam quod indigni assumantur ad regimen animarum unde praelati quidem tunc temporis parum curant quousiam ad ordines recipiant vel admittant vel quibus in sacerdotes promouendos manus imponer. unde laici iam clerum vilipendunt, & claves Ecclesiae minime curant totamque dignitatem sacerdotum, quia negligentes & ceci sunt dures eorum, & ductores caecorum. Apostolus. Cauendum est ne cum alijs praedicauerim & ipse reprobos efficiar. Praedicant quidem non moechantur, & ipsi moechantur, non furantur & ipsi furantur & cetera vitia quae & factis inordinate uiuentes perficiunt. Haec omnia prelati

committimus, & ecclesiasticæ correctione corrigenda.

O Vos ergo prælati & presbyteri in vobis pendent anima vestrorum subditorum vobis commissorum. Presbyter dicitur quasi prebēs iter gregi sibi commissio verbo & vitæ bono exēplo. Etiam pro posse temporale subsidium. Et non tantum querat lucrum rerum temporalium sed animarum, pro quibus filius Dei mortem sustinuit, unde dicit Dominus, Quem perditam de manu pastoris requiram.

Legitur in iij. libro Regum. Cum regina Saba in aula Salomonis esset invitata ordines ministrantium ad mensam regalem, & omnium ornatum curiæ & familiaris præ omnibus laudavit ordinem pincernarum. Erant enim unius benedictionis. Aula Salomonis signat Ecclesiam: remensam scilicet summi regis id est altare in quo conficitur, tractatur, sumitur, & fideliter ministratur sacrosanctum corpus Christi. Cui mensa diuersi sacerdotes deseruiunt, & angeli infiniti, qui dicuntur virtutes celorum. Huius mensæ scilicet altaris sacerdotes sunt pincernæ: ideo debere esse unius benedictionis id est unius sanctæ conuersationis in aula summi regis, vt possint dicere cum Psalmista. In domo Domini ambulabimus cum consensu, id est in Dei voluntate. Qui pincernæ scilicet sacerdotes præ omnibus sunt electi & constituti ad diuina libamina infundenda, & ad honorem summi regis & familiaris id est fidelibus propinanda. Vnde eis dicitur per Prophetam Mūdāmini qui fertis vasa Domini id est præparate illi corda vestra in omni virtute & munditia interius & exterius. Interius per charitatē, exterius per bonā famā & honestā conuersationem, vt digni sitis bibere de manu Domini calicem vini meri plenum musto. Psalm. Calix meus inebrians quam præclarior est. Canti. Bibite vinum quod miscui tōnis, scilicet in mea passione sanguine & aqua de meo latere profliente, & inebriamini vino meæ dilectionis non tantum dico merito, sed meracissimo scilicet illius vix de qua legitur vt biberent sanguinem vix meracissimum id est sanguinem filij virgi-

nis intermentat. Vnde dico illius vitis que dixit, Ego sum vitis vera, & pater meus agricola est. Nobilis est vinea in quo pater celestis agricola est; nobilis vitis filius Dei est, nobiles palmites, scilicet apostoli. Nobile uinum eius cuius sacerdotes sunt pincernæ, scilicet illius sanctissimi vini id est sanguinis Christi qui profluit de torculari, quod Dominus solus in ara crucis dum pateretur mortem calcavit, qui omnibus, scilicet sanguine vnde predictæ in eum credentibus, propinaret meracissimū, quem assumpsit homo factus de mundissima carne gloriosæ virginis Mariæ.

Eia vos sacerdotes pincernæ veri, Salomonis id est Iesu Christi, & camerarij, & secretarij, et dispensatores ministeriorū Dei diligenter attendite in quo gradu & dignitate sitis constituti, scilicet super omnia Domini, vnde Augustinus. Quid potuit Deus plus facere sacerdotibus quā seipsum creare, tractare, sumere, ministrare, ergo reddite ad cor et inspicite illud insignē privilegiū vestre dignitatis. Quinque enim sunt dignitates sacerdotū præ ceteris. Prima dicitur Sacerdos quasi sacris dotatus. scilicet sacris ordinibus, quia ipse est in summo gradu qui est sacerdotiū. Secūda quasi sacris deditus id est sacramentis sacrificans sacramenta. Nam ipse sacrificat sacrosanctum corpus Domini cum verbis, signis, prodigijs, & cætera sacramenta. Tertia dicitur quasi dans sacra, dat enim Baptismum, Confessionē, Pœnitentiam, Indulgentiam, Eucharistiam, Benedictionē, & Extremam vñtionem. Quarta dicitur Sacerdos quasi sacra docens, docet enim verba sancti Euangelij, & articulos rectę fidei. Quinta dicitur sacer dux quasi ducatum præbēs & ita populo die ad regna celorum verbo sane doctrinæ & vitæ bona exemplo. Vnde versus.

Sacris dotatus, & sacris deditus atque.

Sacra docens, sacra dans, & dux sacer esto Sacerdos. Bernardus. Elegi mihi in sacerdotem dignum mansionum habitaculum in vase vitreo, quia licet vitrum de vili materia sit, tamen probatur clarius super aurum & argētum, sic quilibet Sacerdos quamuis sit peccator, tamen præluceat omni

nibus alijs rebus, regibus & principibus: & est dignior omni creatura. Vos estis genus electum, gens sancta regale sacerdotium, populus acquisitionis, non solum temporalis electionis sed eternæ predestinationis. Elegit autem vos Dominus ante mundi constitutionem, qui nondum eratis nisi predestinati.

Et est notandum quod predestinatio nihil aliud est quæ gratiæ uel gloriæ preparatio, scilicet in presenti, & gloriæ in futuro, unde Augusti. super illo verbo elegi & precelegi. O Presbyter siue Sacerdos si Deus sic te elegit redde rationem villicationis tuæ quid vel quod in hoc seculo elegeris dum Deus ultionem a te requiret, quia scriptum est. Cui plus donauit plus requiretur ab eo.

OVeneranda sacerdotum dignitas si digne & sacerdotaliter vixeris: intra quorum manus velut in utero Virginis filius Dei incarnatur. O cœleste mysterium quod per vos Pater & Filius & Spiritus sanctus tam mirabiliter operatur, quod vno eodemq; momento idem Deus qui presidet in cœlo in manibus vestris est sacrificium. Gregorius. Hoc tam insigni priuilegio, super cœlum, miratur terra, veretur homo, horrescit infernus, contremiscit Diabolus, veneratur angelica celsitudo. Quid ergo retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi. Verbi gratia. Iste qui creauit me, dedit mihi creare se: qui creauit me, sine me creatur mediante me. Quid ergo retribuam Domino pro tam singulari dono sacerdoti mihi impenso quod est datum optimum & donum perfectum, quasi dicat nescio nisi duo minuta scilicet corpus & animam, corpus in seruitutem et animum in laudem. Vnde Psal. Lauda anima mea Dominum.

Considerate ergo mirabilem vestræ excellentiæ dignitatem qua vos Deus non solum præ cætero genere hominum honorauit, sed etiam præ cunctis creaturis quas ad laudem & gloriam nominis sui creauit. Vnde Dominus, Ego constitui te super gentes & regna, vt euellas

peccati maculam: & edifices corda hominum pœnitentiam agere volentium, & disperdas errores, & plantes virtutes in animabus viuificandis. Vnde Dominus, Ego voselegi de mûdo, & posui vós ad gratiã, vt eatis volendo, & fructum afferatis fideliter operando, & fructus vester maneat in æternum congregando. Bernar. Nullus fructus charior Deo est quam fructus animarum, pro quibus mortem sustinuit filius Dei. Qui enim Deo in omnibus hominibus lucrantur animas: per baptismum regenerant, & per confessionem ex pœnitentiam reuocant, & os sacramento Eucharistiæ cibant quasi dicat nullus nisi sacerdotes. Malach. Labia sacerdotum custodiunt scientiam, scilicet Dei, quia Angelus Domini exercituum est. Angelus in conuersatione, Angelus in diuinarum gratiarum actione, Angelus in ardore charitatis, Angelus in subiectionis humilitate, Salua reuerentia Angelorum quorum infinitus est numerus, dico quod maiores estis quam angeli, & præcellitis dignitatem eorum largo modo loquendo. Cui namque angelorû tradidit Deus quod datum est sacerdoti, scilicet, Quodcunque ligaueris super terram, erit ligatum & in cœlis.

NOta duæ clauessunt, scilicet scientiæ & potestatis datæ a Domino beato Petro, & cæteris hominibus, non omnibus sed solis sacerdotibus & successoribus suis. Licet enim solus Deus peccata remittat, tamen nunquam vel raro sine suis ministris, id est sacerdotibus. Quod potest probari per leprosos quos cum Dominus mundasset dixit, Ite ostendite vos sacerdotibus & humiliter obedite, & dum irent mundati sunt. Probari etiam potest per Lazarum quæ cū Dominus suscitasset a mortuis, dixit discipulis suis, Soluite eum & finite abire. Et quare ipse Dominus non soluit eum a vinculis cordis, qui soluerat eum a vinculis mortis? & quare non iussit Mariam & Martham sorores eius solvere, vel indeos cognatos eius qui erant propinquiores debito naturali, quam discipuli Domini? Per hoc euidenter patet, & probatur quia solis sacerdotibus data est potestas a Domino ligandi, atque soluendi. Ecce quanta Dei benignitas et fa

cerdotum dignitas, quia ipse Dominus quandoque per malos bonum operatur, & hoc ideo ne clauēs Ecclesiæ a fidelibus paruipendātur: quia si aliquando sacerdotes non habent ex merito tamen habent ex officio dignitatis. Et si quis sacerdotum indignus sit, quod absit, hoc sibi non tibi.

Ecce quanta potestas vobis sacerdotibus data est, quia linguæ vestræ clauēs cœli factæ sunt. Bernar. O quantam dignitatem contulit vobis Deus, quanta est prerogatiua ordinis sacerdotalis. Prætulit vos regibus terræ, prætulit hunc ordinem omnibus hominibus, immo vt altius loquar, prætulit vos Angelis, Thronis, & dominationibus. Sicut enim non Angelos sed semen apprehendit Abrahæ ad faciendam redemptionem, sic nō Angelis, sed hominibus, scilicet solis sacerdotibus corporis & sanguinis sui commisit consecrationem.

Nota quod ad quinque verba sacerdotis stantis ad altare Dei & dicentis verba canonis. Hoc est enim corpus meum: quibus verbis Dominus dedit vim conficiendi in cœna prælatis vel in lanceationis sanguine, & aqua de suo latere profuente dicebatur. Hoc facite quotienscunq; sumatis in meā commemorationem, idest ob mei amoris memoriam, quā exhibuit in cruce passus pro vobis.

Tunc enim vt dicit Bernardus, Cœli cœlorum apperiūtur & ipse Christus qui est in sinu patris mox venire dignatur in manus sacerdotis: cui virtutes cœlorum deseruiūt, & panis in altari in verum corpus Christi, & vinum in eius sanguinem conuertitur & transmutatur, & sub modica forma panis, totus velatur verus Deus & homo. Vnde Esa. Vere tu es Deus absconditus, scilicet, in hoc pane & medicina sub nebula. Psal. Miranda opera tua Domine, scilicet in hoc sacramento corporis & sanguinis tui & anima mea cognosceat nimis scilicet credendo firmiter.

Cum ergo tantæ dignitatis sit Sacerdos, quod creator sit sui creatoris & totius creaturæ ipsum perdere vel damnare inconueniens est. Vnde Isydo. Sicut patrem

interficere filium impossibile est, sic creatore perdere creaturam inconueniens est. Sicut in Ecclesia reliquæ sanctorum animæ in coelis sunt conditæ, sic ipse Deus requiescit in corde digni sacerdotis. Augusti. Elegi enim & precelegi mihi cor digni sacerdotis in habitaculum dignum mee mansionis tanquam in vase vitreo. Licet vitrum sit de vili materia tamen splendidus est auro & argento. Sic Sacerdos præluceat dignior & maior coram Deo omnibus hominibus, regibus, & principibus huius mundi in sua dignitate. Tamen honorandi sunt sacerdotes quibus Deus tantam in mundo præ omnibus hominibus contulit gratiam & honorem. Vnde Dominus, Qui vos audit me audit, & qui vos spernit, me spernit. Apostolus. Qui vos conturbat, scilicet indebite iudicium portabit quicumque est ille. Zacha. Qui vos tangit sacerdotes, offendit pupillam oculi mei, & Dominus in Psal. Nolite tangere Christos meos, quæ & Prophetas vocat Dominus. Et in Prophetis meis nolite malignari.

LEgitur de Alexandro rege magno, quod cum venit Hierusalem ad expugnandum eam occurrit ei Sacerdos iudeorum in ornatu pontificali, quæsiuit rex qui esset, & dictum est ei, quod esset Sacerdos altissimi, ipse vero descendens ab equo humiliter inclinando honorauit eum. Et sic iudæi per eum obtinuerunt gratiam regis, quanto magis sacerdotes Christianorum huius temporis honorandi sunt: quia ipse Deus honoratur in ipsis cuius camerarij sunt & ministri. Salomon, Dabitur illis scilicet sacerdotibus electum Dei donum, & fors in templo Dei altissimi: scilicet fors duplex gratiæ & gloriæ. De sorte gratiæ. Apostolus, In manibus tuis sortes meæ, id est ordo & vita electionis. De sorte gloriæ. Daniel. Stabis in sorte tua in finem dierum. Sapi. Ecce computati sunt scilicet sacerdotes, inter filios Dei & inter sanctos fors illorum est scilicet sacerdotum, merito ergo gaudere & benedicite vos sacerdotes Domini Domino laudate & superexaltate eum in secula, qui vos ad tantam gloriam elegit.

Venit filius hominis querere & non seducere, saluare & non dissipare sicut mali praelati. De quibus Sapi. Durum est iudicium his, qui male intrant, durius his, qui postquam intrauerunt male viuunt, durissimum his, qui male presunt. Tres enim sunt questiones quomodo intraisti quomodo vixisti, & quomodo reuixisti. De primo. Amice quomodo huc intraisti non habens vestem nuptialem. Si forte canonice intraisti, non per precium, non per violentias, non per sanguinitatem. Adhuc restat qua intentione: aut per charitatem, aut per cupiditatem. Si propter Deum faciat quae Dei sunt, sicut qui uenit ad forum, faciat ea propter quae venit, at ille obmutuit, quia non placuit sibi de hac questione, quia oculus eius non erit simplex idest intentio: igitur totum corpus erat tenebrosum. Vnde Dominus, Mitte eum in tenebras exteriores. Secunda questio fit per Esa. Tu qui es? quasi quereretur quis hic, qualiter vixisti in Ecclesia tua? Si nescis respondere, sequitur: aportari te faciam quasi aportatur gallus gallinaceus qui maior est alijs. Et maiores in Ecclesia Dei, iam nihil faciunt sed minores. Tertia questio fit per Hieremiam. Vbi est grex tuus? qui datus est tibi pecus inclutum idest ual de gloriosum. Et ne credas Deum posse dubitare de aliqua oue, dicit enim. adhuc transibunt oues per manus numeratae. Si igitur non solum pro vobis sed pro singulis subditis oportet rationem reddere, quod durissimum putas iudicium esse omnibus, qui presunt. Tria sunt quibus optime diabolus vincimus scilicet ardens cogitatio, carnis mortificatio, & acuta oratio. De primo Psal. In meditatione mea exardescit ignis quo fugas diabolus, fulgura conuersionum, maxime si meditationes sint de passione Christi. De secundo Aposto. Castigo corpus meum & in seruitutem redigo. De tertio Augustinus, Oratio humilis diuinum promeretur auxilium. Christus dixit per Ezechielem ad prelatum, Speculatorem dedite domui Israel, idest laicis. Vnde valde necesse est, ut sint lucidi pastores, quia nemo potest speculari in speculo lutofo, Christus est Sol, Pastor debet esse Luna, Luna autem non habet lumen nisi a sole: ita Sacerdos non habet recipere decorem a mundo, sed tantum a Christo. Item Sacerdos qui

pro nummis celebrat, videtur dicere cum Iuda. Quid vultis mihi dare, & ego vobis eum tradam. Ergo nefas est vendere dominum suum. Cogita quod primus seruus venditor seipsum suspendit. Iudas enim nummos misit in templum. Peiores sunt sacerdotes, qui denarios pro quibus cantant mittunt in lupanar, & in ventrem suum. Iudas semel Christum vendidit & de hoc poenituit, & tu forte multotiens vendidisti, & non poenites, caue ne desperans teipsum suspendas. Bernardus. Veniet ante tribunal iudicis, audietur populorum accusatio & grauis allegatio, quorum vixerunt stipendijs, & non diluerunt eorum peccata. Audi Dominum dicentem. Vos comedistis peccata populi. Et alibi. Pasce, pasce: sed non dicit vende vende. Idem. O bone Iesu vide contra te conspirare vnuerfos iratos populi christiani. Nā illi in persecutione tua sunt primi, qui in Ecclesia videntur gerere principatū. Si quis de populo deuiat ille solus perit, sed sacerdotis error multos perire fecit: etiam non obest quantum prodest. Bernardus. O Sacerdos corpus tuū efficitur quotidie sepulchrū Christi, cur tunc per os tuum egreditur falsitas, per quod quotidie ingreditur veritas? Cur oculi tui vident vanitatem qui quotidie aspiciunt veritatem? Cur manus tuæ extenduntur ad illicita & inania quæ tenent tenentem omnia? Cur te ingurgitas ebrietate, qui totus plenus debes esse bonitate? Rogo ergo te vt fugias omnem vanitatem, ne in futuro condemneris per vanitatem. Tanto vtique grauius cades ab alto quanto excellentius polles dignitatis officio. Idem Bernardus, O Domine, pastores tui mutari sunt in tonsores agni in lupos, defensores in dissipatores, qui deberent esse sobrii, quotidie sunt ebrii: qui praelati, pilati: qui casti, incesti: qui pastores, seductores.

Nonne totiens repetitum est Petre amas me? pasce oues meas? quasi dicat, nisi tu perfecte diligas: id est plusquam te tua, & tuos, non te intromittas de cura ista: nec tu Sacerdos & maxime Pastor pro ouibus pro quibus effusus est sanguis meus. Bernardus. Nō debet aliorum ducatum suscipere qui non vult alios bene viuendo preire. Nullus ita vilipendit officium suum, sicut clerici. Fabri & agricolæ mane surgunt

sed non ipsi dormiunt enim vsque ad meridiem. Bernardus. Ve sacerdotibus miseris, proditoribus, socijs, qui Christum itexum idest in quantum in eis est crucifigunt: & sanguinem testamēti pollutum ducunt. Qui manibus pollutis, oculis impudicis, ore venenato, corde impudico, dum ad reuerendum sacramentum non reuerenter accedunt, angelos assistentes offendūt: & de singulari medicina sibi mirabiliter acquirunt æternam damnationem.

Cauete vobis prælatuli voratores vt catuli mortem non attenditis qui fauorem uenditis. Dantur nummi, procurantur paruuli, scilicet idiotæ, irregulares, excommunicati, gicræsi, ebriosi, lusores, nunquam casti, semper incesti: ve vobis ve & semper ve.

Dominus transiens de hoc mundo ad patrem Ecclesiam quam suo sacratissimo sanguine redemit fratribus suis scilicet sacerdotibus regendam commisit dicens exiui a patre & veni in mundum iterum relinquo mundum & vado ad patrem: vos oues meas custodite pro quibus sanguis meus effusus est. Quanta sit dignitas sacerdotalis, scilicet officij & ordinis audiamus & videamus. Quantumcunque enim sit aliquis bonus, tamen non potest conficere corpus Christi, nisi ordinatus fuerit, vt officij sacerdotalis exhibeat mysteriū Dei autem officium, tribuere & benedictiones. Vnde Augustinus, Sacerdotes nō propria virtute benedicunt sed quia Christi figuram gerunt, & propter eum qui in ipsis est benedictionis tribuunt plenitudinem. O sacrū & cœlestē mysterium, quod per vos Pater & Filius & Spiritus sanctus mirabiliter operatur, credimus quod post Deum non est tanta gratia & potestas sicut est vestra. Vnde Bernardus. Super potestate vestra & tam insigni privilegio vestro, stupet cœlū miratur terra, contremiscit diabolus, abhorret infernus, veretur homo, veneratur plurimū angelica celsitudo quod vno eodemque momento Deus qui præsidet in cœlo in manibus vestris est in sacrificio. Sed vnde hoc dulcissime & piissime Iesu: vt sacerdotes qui sunt vt nos vermiculi, & puluis & cinis te præsentem habere mereantur præ manibus, præ oculis: qui totus integer sedes ad dexteram Dei patris, qui

vnius horæ momento a solis ortu vsque ad occasum, ab aqui-
 lone vsque ad austrum, præsto es Domine. Certe non ex de-
 bito, non ex merito, sed ex voluntatis tuæ beneplacito præ-
 parasti te in dulcedine tua pauperi scilicet sacerdoti. Hæc est
 vere cœlestis indulgentia. Hæc est cumulata gloria. Hæc est
 vere superexcellens gloria, sacerdotem Deum tenere in
 manibus: nullis angelorum, nullis archangelorum, nullis spi-
 ritibus, sed hominibus, non omnibus, sed tantum ordini ve-
 stro commissam esse credimus celebrationem tanti myste-
 rij, vt consecratus in sacerdotem prorsus id ipsum conficiat
 in altari, quod Christus in cœna paschali confecit manibus
 suis. In altari quippe sacerdotum ore & manibus conficitur
 Christi corpus, non creatur, non nascitur, sed quod totum in
 dextera Patris est, totum in manibus, totum in ore sumen-
 tis, vnus in multis & diuersis. O Sacerdos tu es sacer dux, sa-
 cra docens, sacra dans. Sacer dux in exhortatione, sacra do-
 cens in participatione carnis & sanguinis Christi. Sacrum
 dans pro Deo exemplum viuendi cæteris, vt amplius mo-
 uearis, imo vt magis incalescas in amorem tui redempto-
 ris, voluit Christus vt iugiter coleretur per tuum mysteriũ,
 quod semel conferebatur in mundi precium & perennis il-
 la victima viveret in memoria, & semper erit in gloria pa-
 tris. Vnde Moyses rogauit Dominum quondam dicens,
 Ostende mihi te ipsum Domine verum: Sed non tibi solum
 ostenditur, sed in manibus tuis se totum tradidit. Delectari
 ergo debes tu Sacerdos & gaudere in sacramento altaris
 in quo confessionem fidelis minister inuenit in medio Pa-
 tris & Filij & Spiritus sancti: ad statibus ex omni latere su-
 perius ordinibus sacramentum per nobile mysterium super
 excellentis gloriæ, videlicet Sacerdos & sentit filium Dei
 fratrem suum amantissimũ cuius veraciter carnem & san-
 guinem tenet. Vnde Psal. Narrabo inquit nomen tuum fra-
 tribus meis, Videt & sentit Spiritum sanctum a Patre & Fi-
 lio procedentem, domesticum esse socium, factorem, & dis-
 pensatorem suum, quia ipsum vere consolatorem pœnitentium,
 & aduocatũ omnium in se sperantium. Videt verum
 Deum & sentit spiritualiter angelos & omnem cœli cœlo-

rum senatum sibi aplaudentem, ut conciuvis eorum adscribi mereatur. Ibiq̃ celebratur familiare colloquium inter Deum & Moysen amicum tuum, idest fidelem ministrū. Pensa igitur iugiter amplectere suauiter, reponere fideliter, quid audis, quid agis, quid legis, quid tenes. Calix sepulchrū Christi, patena lapidem superpositum, corporale sudarium, subtractoria corporalia lintheamina quibus inuolutus fuit Christus significauit. Hostia quam vides non est panis, sed caro & sanguis eius qui pendit in cruce pro mundi vita. Iam oculis tuis vides panem angelorum, qui nescit putrescere, non vadit in secessum, sed ducet te in excelsū, illuc reducet te vnde retraxit imaginem. Hoc itaque sacramentum ab æterno in cælo repositum, sed diabolo penitus cælatum, prophetis quibusdam reuelatum, sollicitudini & suscitationi vestræ est traditum & per omnia donatum. Quis vidit talia, vident oculi, nec mirantur: quia omnia sicut voluit fecit.

Osacerdotes quantum est quod in eleuatione manuum vestrarum capita regum inclinantur, quod reges & reginæ vobis munera offerant. Omnis Ecclesia vos patres confiteatur & expectat intercessores. In quorum priuilegiati amoris præmium datum & dictum est Petro, Pasce oves meas. In singularitate potestatis datum est, & dictum est Apostolis, Quodcunque ligaueris super terram. &c. Pensate quantum est hoc maximum, scilicet si ad ligationem angelorū assensus hominum expectaretur, quantum ergo est si ad arbitrium hominum assensus inclinatur angelorum, audite vestri officij dignitatem, cautelam & constantiam, cum dixit elegi vos, &c. Officium vt cum dixit eatis, cautelam, vt cum dixit fructum afferatis: constantiam, vt cum dixit fructus vester maneat. Vobis etiam dictum est. Ite in vniuersum orbem. &c. Electi ergo estis vt eatis. Ergo periculosum est vobis stare, periculosius sedere, periculosissimum est iacere.

Recordor me legisse quod accidit in Burgundia, cum Sacerdos quidā veniret ad synodum, trāsicens per medium nemorum, obuium habuit diabolum in figura

hominis trauffiguratum, quem cum saluasset tradidit ei li-
teram quandam clausam tradendam Episcopo & vniuer-
sis rectoribus in illa synodo congregatis, quam cum appe-
ruisset Episcopus in præsentia omnium fecit legere. Tenor
autem illius literæ erat iste.

Rectores tenebrarum, rectoribus Ecclesiarum salutem.

Mandamus vobis, quod multū diligimus vos, quia quod-
cunque vobis committitur ad infernum cum magnis glo-
merationibus destinatis. Itē alibi dictum fuit Episcopo per
uerso a Christo Domino. Quādo mihi reduces animas, quas
cum prauo exemplo damnificasti. Bernar. Timeant clerici
ministri Ecclesiarū qui in terris res sanctorum quas possi-
dent tam inique gerunt, vt stipendijs quæ sufficere debeant
minime contenti, superflua quibus egeni sustentari deberēt
impietate sacrilegij sibi derinent: & in vsus superbię atque
luxurię victum pauperum consumere non verētur: duplici
iniquitate peccantes scilicet & quod aliena diripiunt & sa-
cris in suis vanitatibus & turpitudinibus abutuntur: heu ho-
die non pascunt pastores oues, sed seipsos, propter quod com-
minatur eis Dominus dominationem. Ezechielis xliiij. Ve
pastoribus Hierusalem quia pascebant seipsos, non oues pas-
cūtur a pastoribus a quibus pasci deberēt. Vnde Ber. Cōue-
uenit bonitas amabilē scientiā discibilē disciplinā mirabilē
reddīt. Scientia & disciplina bonitatem attrahunt: scien-
tia corrigit, & disciplina pascit. Debet autem quilibet Præ-
latus Religiosus, & Clericus qui alijs præest sollicitus esse
quomodo Deo placar in puritate conscientię. Bernar. Man-
ducare spiritualiter corpus Christi, & passionis & redem-
ptionis eius attentius recolere sacra beneficia, ad sumendū
suauiter in conscientia, & recolēdum fideliter in memoria.
Augustinus. Quoridie corpus Christi sumere non laudo nec
vitupero. Hoc est signum sepe communicandi, cum de præ-
ceptione huius sacramenti timor seruilis minuitur, & in-
cendium charitatis plus augmentatur. Sed per hoc aliqui re-
trahuntur cum de coniunctione deuotionem & consolatio-
nem singularem non ita percipiunt prout eis beneplacitum

foret, & hi magis sua quā que Dei sunt videntur querere.
O Veneranda sanctitudo manuum sacerdotum. O felix exercitium. O mundi vere gaudium ubi ima summis iunguntur, cum Christus tractat Christum, Sacerdos Dei filium, cui delicia sunt esse cum filiis hominum. Vnde Petrus in canonica. vos estis genus electum regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis. Augustinus. Vos estis inquit genus electum non solum electione temporali praelationis, sed ut spero electionis aeternae praedestinationis. Vnde Apostolus. Elegit eos ante mundi constitutionem, qui nondum erant nisi praedestinati. Augustinus. Quomodo elegit eos ante mundi constitutionem, qui nondum erant nisi praedestinando. Gregorius. Praedestinatio nihil aliud est quam gratiae praesentis et gloriae futurae praeparatio. Augu. Quatuor enim requiruntur propriae ad praeparationem gratiae praesentis & praedestinationem gloriae futurae. Primum est voluntas tribuentis. Secundum est libertas voluntatis. Tertium est praedestinatio non existentis. Quartum est meritum accipientis. Alioquin nec gratia in praesenti nec sequitur gloria in futuro. Vnde Apostolus, Quos praesciuit hos praedestinavit conformes fieri imaginis filij Dei, scilicet sacerdotis in tanti mysterij ministerio Idem. Quos praedestinavit hos & uocauit, & quos vocauit hos et iustificauit quos iustificauit illos & magnificauit. Glo. In praedestinatione est gratia, in vocatione potentia, in iustificatione laetitia, in magnificatione gloria. Vnde vos sacerdotes estis genus electum.

Augustinus. O Presbyter siue Sacerdos, sicut Deus te elegit, & praelegit reddere rationem villicationis tuae, in quam vel in quos tu in hoc seculo elegeris, dum Deus electionem a te requireret, non est dubium dare: an Sacerdos sit Angelus an diabolus. Si uixerit in castitate corporis & animae, & humilitate est Angelus. Si uixerit e conuerso est peior diabolus, & hoc est horribile valde malis presbyteris.
O sacerdotes considerate uestrae dignitatis dulcissimae ex-

cellentiam: quia Dominus vos dirauit præ omnibus creaturis. Honorandi sunt quippe sacerdotes quibus Dominus tantam in mundo præ omnibus contulit gratiam & honorem.

Sapientia, ecce computati sunt scilicet sacerdotes inter filios Dei, & inter sanctos fors illorum est scilicet sacerdotum. Merito ergo gaudete & benedicite vos sacerdotes Domini Domino, laudate & super exalrate eum in secula qui vos ad tantam dignitatem & gratiam elegit. Et gratias agite, & pro tantis beneficijs presentibus præteritis & futuris, & æternalibus, temporalibus & spiritualibus, & rogate suppliciter dicentes, Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis per immensam gratiam tuam in presenti & præsta ut cum omnibus nobis commissis, & omnibus fidelibus, & cum omnibus sanctis & angelis tuis in futuro in regno cælorum confiteamur nomini sancto tuo, & gloriamur in laude tua in æternum.

Dominus noster pōtīfex de vestibus sacerdotalibus mysticā ut summus Sacerdos cōmissā inducit in almo uero scilicet beatæ virginis Mariæ ministri vero iudeorum dederunt ei amictum alapis contextum. Herodes albā quando illūsit eum alba veste indutum. Ministri Pilati cingulum quando flagellis ceciderunt eum. Dederunt ei phanōnem quando ligauerunt ad columnam stolam sputis contextam. Casulam quando induerunt eum veste purpurea dicentes, Ave Rex iudeorum. Lanceā pro baculo. Crucem pro sede episcopali. Spineam coronam pro insula. Clauum in pedibus pro sandalijs. Clauos in manibus pro anulo & chirotecis. Sicque ornatus pontifex noster primo tēplū aspersit missam cantauit hely hely: postea indulgentiā dedit dicens. Pater dimitte illis, &c. Prælati temere credunt sibi cuncta licere. Credidit & Cayphas omne nefas sibi fas. Ve misero mundo, ve primo veque secundo. Ve per pontificum dedecus horrificum. Pontifices muti de iure suo male tuti. Quamuis cornuti non audent cornibus uti.

Nota sex vicibus fudit Christus sanguinem suum pro nobis. Primo in circumcisione & hoc fuit nostræ redemptionis initium. Secundo in oratione, & hoc fuit

nostræ redemptionis desiderium. Tertio in flagellatione.
Quarto in coronatione, & hoc fuit nostræ redemptionis me-
ritum, quia liuore eius sanati sumus. Quinto in crucifixione
& hoc fuit nostræ redemptionis pretium. Tunc enim quæ
non rapuit exoluit. Sexto in lateris apertione, & hoc fuit no-
stræ redemptionis sacramentum, quia inde exiuit sanguis
& aqua. Sanguis in remissionem peccatorum & aqua in la-
uacrum baptismi sacrificandum.

Finis.

Ad laudem libelli.

Aspice præsentis o clerice, dicta libelli,
Nomen pastoris quisquis habere voles.
Terrenis nunquam, vel paucū rebus adhære:
Hunc mundum spernens cœlica sola pete.
O quanta mentis acie perpendere debet
Is, qui pastoris accepit officium.
Ne pro diuitijs curam sibi vendicet ipse,
Et non pro populo dogmati subueniat.
Crede, tuo dabitur merces condigna labori,
Apte si proprium rexeris ipse gregem.
Illicitus si te cæcet amor diuitiarum,
Letheas Ditis ingrediere domos.
Labitur ex vero si quis tuus agnus ouili,
Ad Christi caulam dulcius hunc reuoca.
Verus pastor oues ad summum ducat ouile,
Terrenos cum artus spiritus exuerit.

Finis.

